

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 12-101, LT-09308 Vilnius,
tel. (8 5) 272 4864, el. p. info@sodra.lt, informacija telefonu 1883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191630223

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJAI
A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius m.

2021-02- Nr. (1.59E) I-
Į 2021-02-11 Nr. (23.4E-55)STAP-70

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) susipažino su patektu derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas) ir teikia šiuos pasiūlymus:

1. Nuo 2019-01-01 Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SD įstatymas) 17 straipsnis buvo išdėstytas nauja redakcija ir ekonominės veiklos nevykdantys asmenys, kurie patys už save moka privalomojo sveikatos draudimo įmokas ir kuriuos draudėjais registruoja Fondo valdyba, yra nurodyti SD įstatymo 17 straipsnio 11 dalyje, todėl Nutarimo projekto 2.1 papunkčiu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 5 punkte turi būti nuoroda į SD įstatymo 17 straipsnio 11 dalį, be to Fondo valdyba registruoja draudėjais taip pat asmenis, kurie remiantis Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo nuostatomis turi grąžinti išmokėtas vaikų išlaikymo išmokas arba grąžinti vaikų išlaikymo išmokų permokas, todėl keičiamą Taisyklių 5 punktą siūlome išdėstyti taip:

„5. Individualių įmonių savininkus, ūkinių bendrijų tikruosius narius ir mažųjų bendrijų narius, mokančius privalomojo sveikatos draudimo įmokas už save, kai individuali įmonė, ūkinė bendrija ar mažoji bendrija laikinai nevykdo veiklos ir apie tai yra informavusi Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos) ar teritorinę valstybinę mokesčių inspekciją (toliau – kartu Valstybinė mokesčių inspekcija) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininko nustatyta tvarka arba turi likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą, taip pat asmenis, mokančius privalomojo sveikatos draudimo įmokas pagal Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio 9 11 dalį **bei asmenis iš kurių pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo 14 straipsnio 2 dalį arba 15 straipsnio 3 dalį turi būti išieškotos išmokėtos vaikų išlaikymo išmokos arba neteisėtai gautos vaikų išlaikymo išmokos**, draudėjais automatinio būdu registruoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba).“

2. Fondo valdyba siekdama mažinti klientų teikiamų prašymų skaičių, administracines sąnaudas bei atsižvelgdama į Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, siekia asmenų, slaugančių neįgaliuosius asmenis, draudimą valstybės lėšomis (Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 str. 3 d.) vykdyti be asmens prašymo vadovaudamasi Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų registro ir kitų

kompetentingų institucijų teikiamus duomenis. Atsižvelgiant į tai siūlome patikslinti Taisyklių 32 punktą ir jį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„32. Globėjas, auginantis vaiką iki trejų metų, ir nesukakęs senatvės pensijos amžiaus vienas iš neįgalaus asmens, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, tėvų (įtėvių) arba asmuo, paskirtas šio neįgalaus asmens globėju ar rūpintoju, slaugantys ar nuolat prižiūrintys namuose šį neįgalų asmenį (teikiantys pagalbą namuose šiam neįgaliam asmeniui), arba vienas iš tėvų, globėjas ar rūpintojas, slaugantis namuose visiškos negalios invalidą, pripažintą tokiu iki 2005 m. liepos 1 d., pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu draudžiami pagal jų pateiktus prašymus ir/ar **Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų registro turimus, taip pat iš kitų valstybės registrų ar valstybės informacinių sistemų gautus duomenis** nuo teisės į šį draudimą atsiradimo dienos.“

3. Atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 12 straipsnio 4 dalies nuostatas bei praktikoje kylančius klausimus dėl asmenų, turinčių verslo liudijimą, socialinio draudimo įmokų mokėjimo už visą kalendorinį mėnesį, siūlome papildyti Taisyklės nauju punktu numatant, kad tuo atveju jei asmuo, kuris pateikė prašymą mokėti įmokas už visą kalendorinį mėnesį, tačiau jų nesumoka, valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo prievolė būtų nustatoma verslo liudijimo galiojimo laikotarpiams. Siūlome Taisyklės papildyti 49¹ punktu:

„49¹. Jeigu asmuo, kuris pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka pateikęs Fondo valdybos teritoriniam skyriui prašymą socialinio draudimo įmokas mokėti už visą kalendorinį mėnesį, įmokų pagal pateiktą prašymą nesumoka, prašymo galiojimas nutrūksta ir socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos už verslo liudijimo galiojimo laiką.“

4. Vieną kalendorinį mėnesį ir ilgiau (pvz., dėl to, kad yra nemokamose atostogose) negauti pajamų, nuo kurių skaičiuojamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos, gali ne tik asmenys, kurie dirba pagal darbo sutartį, bet ir asmenys, kurie turi darbo santykių esmę atitinkančius santykius (pvz., valstybės tarnautojai). Todėl siekiant užtikrinti, kad ir darbo santykių esmę atitinkančius santykius turintys asmenys turėtų prievolę patys už save sumokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas, jeigu už atitinkamą kalendorinį mėnesį už juos nėra priskaičiuotos privalomojo sveikatos draudimo įmokos nuo jų gaunamų pajamų, siūlome keisti Taisyklių 55 punktą ir jį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„55. Jeigu pagal darbo sutartis dirbantiems asmenims **arba darbo santykių esmę atitinkančius santykius turintiems asmenims** už kalendorinį mėnesį nėra apskaičiuota pajamų, nuo kurių skaičiuojamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos, ir jeigu šie asmenys nevykdo jokios kitos veiklos, dėl kurios atsirastų prievolė patiems (už juos) mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas kaip kitai draudžiamųjų asmenų kategorijai priklausantiems asmenims, ir jie nėra priskiriami prie asmenų, išvardytų Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, šie asmenys už kalendorinį mėnesį kaip asmenys, nepriskiriami išvardytiems Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio 1–7 ir 9–10 dalyse ir šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje asmenims, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo sumokėti 6,98 procento minimaliosios mėnesinės algos, galiojančios mėnesio, už kurį mokama įmoka, paskutinę dieną, dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokas.“

5. Pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymo 14 straipsnio 4 dalį Išmokėtų išmokų ir delspinigių išieškojimas iš skolininko gali būti atidėtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka, taikoma valstybinio socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimui. Todėl siūlome Taisyklėse detalizuoti ir vaikų išlaikymo išmokų išieškojimo atidėjimą:

5.1. Nutarimo projekto 2.17 papunkčiu keičiamą Taisyklių 58 punkto pirmąją pastraipą siūlome išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„58. Fondo administravimo įstaigos gali atidėti draudėjams **(įskaitant ir vaikų išlaikymo išmokų skolininkus)** ir savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo Fondui **ir/ar išmokėtų vaikų išlaikymo išmokų įsiskolinimo valstybės biudžetui** mokėjamą iki vieno metų nuo sprendimo atidėti socialinio draudimo įmokų **ir/ar išmokėtų vaikų išlaikymo išmokų įsiskolinimo valstybės biudžetui** įsiskolinimo sumokėjimą **priėmimo** dienos (netaikoma, kai socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas atidedamas pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19¹ straipsnį). Įmokų įsiskolinimo Fondui sumokėjimas šiuo atveju negali būti atidėtas, jeigu Fondo administravimo įstaiga nustato, kad socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas jau perduotas antstoliui. Sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo priima Fondo valdybos teritorinis skyrius, kai šis įsiskolinimas neviršija 30 tūkst. eurų. Kai socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas Fondui viršija 30 tūkst. eurų, sprendimą priima Fondo valdyba. Socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo Fondui mokėjimas atidedamas šia tvarka.“

5.2. Siūlome Taisyklės papildyti 58.3 papunkčiu:

„**58.3. Išmokėtų vaikų išlaikymo išmokų įsiskolinimo valstybės biudžetui sumokėjimas atidedamas Fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka.**“

6. Fondo valdybos nuomone, tais atvejais, kai yra tinkamai užtikrinama galimybė išieškoti įsiskolinimą tuo atveju, jeigu draudėjas nevykdytų atidėto įsiskolinimo mokėjimo sąlygų, būtų galima atidėti draudėjo įsiskolinimo sumokėjimą, nepriklausomai nuo to, kad draudėjo finansiniai įsipareigojimai yra didesni už draudėjo turimą turtą. Tokiu atveju nekyla grėsmė, jog įsiskolinimas Fondui nebus grąžintas, o atidėjus įsiskolinimo sumokėjimą draudėjui suteikiama galimybė toliau vykdyti veiklą ir atsiskaityti su kreditoriais. Todėl siūlome Taisyklių 58.1.1 papunktį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„58.1.1. Draudėjo finansiniai įsipareigojimai mažesni už jo turtą **arba jeigu draudėjo įsiskolinimo Fondui sumokėjimas visiškai užtikrinamas hipoteka (įkeitimu), laidavimu arba garantija.**“

7. Siekiant užtikrinti, kad skolos sumokėjimo atidėjimo laikotarpiu nedidėtų vaikų išlaikymo išmokų skolininko turima skola, siūlome papildyti Nutarimo projekto 2.26 papunkčiu keičiamą Taisyklių 65 punktą nuostata, kad sprendimas netenka galios ir tais atvejais, kai asmuo nemoka išlaikymo išmokų ir jį siūlome išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„65. Jeigu laikotarpiu, kuriam atidėtas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimas, draudėjas pažeidžia socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo grafiką, laiku nesumoka socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį **arba vaikų išlaikymo išmokų skolininkas laiku nesumoka lėšų vaikui išlaikyti, kurias jis privalo skirti pagal teismo sprendimą arba teismo patvirtintą vaiko išlaikymo sutartį ir kurios mokamos kiekvieną mėnesį**, sprendimas atidėti socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimą netenka galios ir Fondo valdybos teritorinis skyrius priima sprendimą pripažinti netekusiu galios sprendimą atidėti socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimą ir pradėti priverstine tvarka išieškoti iš jo draudėjo likusią įsiskolinimo sumą kartu su palūkanomis. Pažeidęs socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo sąlygas, dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo draudėjas gali kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo pripažinti netekusiu galios sprendimą atidėti socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimą ir pradėti priverstine tvarka išieškoti iš draudėjo likusią įsiskolinimo sumą kartu su palūkanomis priėmimo dienos – apie šias pasekmes nurodoma sprendime atidėti socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimą.“

8. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatas atidedant baudų įsiskolinimo sumokėjimą su draudėju nebus sudaroma atidėjimo sutartis, todėl siūlome tikslinti Nutarimo projekto 2.32 papunkčiu kečiamą Taisyklių 82 punktą (lyginamasis variantas):

„82. Fondo administravimo įstaigos gali atidėti baudų (išskyrus baudas, skiriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu) išieškojimą iki vieno metų ~~nuo baudų išieškojimo laiko atidėjimo sutarties sudarymo dienos~~, nustačiusios baudų mokėjimo grafiką, išskyrus tuos atvejus, kai Fondo administravimo įstaiga nustato, kad baudų įsiskolinimo Fondui išieškojimas jau perduotas antstoliui. Pažeidus baudų mokėjimo grafiką, taikomas išieškojimas priverstine tvarka. Sprendimą dėl baudų, neviršijančių 30 tūkst. eurų, išieškojimo laiko atidėjimo iki vieno metų ar atleidimo nuo jų mokėjimo priima Fondo valdybos teritorinis skyrius (netaikoma, kai įsiskolinimo mokėjimas atidedamas pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19¹ straipsnį). Sprendimą dėl baudų, viršijančių 30 tūkst. eurų, išieškojimo laiko atidėjimo iki vieno metų ar atleidimo nuo jų mokėjimo priima Fondo valdyba (netaikoma, kai įsiskolinimo mokėjimas atidedamas pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19¹ straipsnį).“